

Ψήφισμα ΕΜΔΥΔΑΣ Θράκης
κατά των επενδύσεων εξόρυξης και μεταλλουργίας χρυσού
Επικαιροποίηση της θέσης μας, Κομοτηνή, 20 Ιουνίου 2025

«Εξόρυξη και μεταλλουργία παραγωγής χρυσού»

Μία μη βιώσιμη δράση και οι λόγοι για τους οποίους απορρίπτεται για εφαρμογή
στη Θράκη από την τοπική κοινωνία

Σήμερα το 2025, οι χρυσοθήρες ξαναχτυπούν την πόρτα της Θράκης για εξορύξεις χρυσού! Ο αγώνας στην περιοχή ξεκίνησε πριν από 28 χρόνια περίπου και χάρις κάποιων ανθρώπων που βρίσκονταν τότε σε καίριες θέσεις, έγινε κατορθωτή η απόκρουση της καταστροφικής «επένδυσης» για τον τόπο, βασιζόμενη σε επιστημονικά δεδομένα! Παρόλα αυτά, οι χρυσοθήρες δεν εγκαταλείπουν και επανέρχονται δριμύτεροι προσπαθώντας να επηρεάσουν θεσμούς της περιοχής μας, φυσικά με εργαλείο των χρηματοδοτήσεων (π.χ. για επιστημονικές έρευνες) ή με δωρεές σε ΝΠΔΔ ή με άλλες δράσεις.

Από τη μεριά μας διαμηνύουμε, ότι είμαστε για άλλη μια φορά σε επιφυλακή για να μην υλοποιηθούν τα σχέδια καταστροφής του τόπου μας! Στην προσπάθεια αυτή επικαιροποιούμε την ήδη εκπεφρασμένη ομόφωνη θέση μας, προσθέτοντας τα νέα δεδομένα που ισχύουν για την περιοχή μας.

Κύριο σώμα ψηφίσματος:

Επιχειρείται τα τελευταία χρόνια η αδειοδότηση και λειτουργία βιομηχανικών μονάδων παραγωγής χρυσού σε περιοχές Θράκης (μεταλλεία Σαπών και Περάματος) με ειχύλιση των πετρωμάτων με κυανιούχα υδατικά διαλύματα.

Η Ελλάδα υπογράφοντας τη συνθήκη του Ρίο (1972) και αποδεχόμενη το περιεχόμενο της «Ατζέντα 21» δεσμεύθηκε να αδειοδοτεί δράσεις στα πλαίσια της βιώσιμης ανάπτυξης.

Η βιώσιμη ανάπτυξη (ή αειφόρος) είναι ένα μοντέλο που αποσκοπεί στη αξιοποίηση των φυσικών πόρων του πλανήτη, σε βαθμό που δεν θα στερεί τη δυνατότητα της ικανοποίησης των αναγκών των επόμενων γενεών και χωρίς να οδηγεί στην εξάντληση τους. Η οικονομική βιωσιμότητα μιας δραστηριότητας και η κερδοφορία δεν αποτελούν πλέον τα μόνα και αποκλειστικά κριτήρια αξιολόγησης και κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα θα πρέπει να αξιολογείται και να εξελίσσεται σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου και βιώσιμης ανάπτυξης.

Βάσει των αρχών αυτών το ερώτημα που τίθεται στην περίπτωση της εξόρυξης χρυσού στην περιοχή μας είναι: *Αποξημιώνονται όλες οι επιπτώσεις και αφήνει κέρδη το όλο εγχείρημα για την περιοχή και τη χώρα; Οι φυσικοί πόροι σε ποιο βαθμό αναλώνονται ή μολύνονται με συνέπεια να στερούν ζωτικής σημασίας μέσα και αγαθά, όπως το νερό, από τις επόμενες γενιές;*

Η τοπική κοινωνία λαμβάνοντας υπόψη επιστημονικά δεδομένα υπέρ ή κατά του έργου, τα οποία παρατέθηκαν κατά τη διάρκεια πολυάριθμων επιστημονικών ημερίδων, δημόσιων συζητήσεων σε νομαρχιακά και δημοτικά συμβούλια καθώς και των εκθέσεων επιστημονικών επιτροπών όπως του ΤΕΕ Θράκης κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα:

Η παραγωγή χρυσού αποτελεί μια βαριά ενεργοβόρα, υδροβόρα, μεταλλευτική (στο επίπεδο εξόρυξης) και χημική (στο επίπεδο επεξεργασίας) βιομηχανία. Μετατρέπει τεράστιες εκτάσεις γης σε χώρο απόθεσης τοξικών αποβλήτων (κατά κύριο λόγο κυανιούχων) με στόχο την απόληψη ελάχιστων συγκριτικά ποσοτήτων χρυσού (2-3g χρυσού από ένα τόνο κοιτάσματος). Τα οφέλη για την τοπική κοινωνία και την εθνική οικονομία περιορίζονται σε ελάχιστες θέσεις εργασίας (όσες σε μια μικρομεσαία επιχείρηση), την φορολογία των εταιριών και την καταβολή ενός πενιχρού μισθώματος, μόνο του Δημόσιου μεταλλείου των Σαπών, της τάξης του 1% της αξίας του παραγόμενου χρυσού. Πρέπει δε να σημειωθεί πως δυστυχώς η χώρα μας συγκαταλέγεται μεταξύ των ελαχίστων χωρών που δεν διαθέτουν νομικά θεσπισμένα μεταλλευτικά δικαιώματα (loyalties) επί του εξορυσσόμενου μεταλλεύματος.

Ποιες όμως είναι οι δυσμενείς επιπτώσεις ενός τέτοιου έργου, του οποίου μάλιστα (για την περίπτωση του Περάματος) η διάρκεια είναι 8 έτη, μέχρι δηλαδή την εξάντληση του κοιτάσματος;

- Σπατάλη νερού και βιοσυσσώρευση βαρέων μετάλλων στα υδρορεύματα με συνεπαγόμενη μόλυνση των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων (όξινη απορροή, τοξικές ενώσεις, βαρέα μέταλλα, κνάνιο).
- Σημαντικές επιπτώσεις στην ποιότητα του αέρα κυρίως λόγω των εκπομπών αιωρούμενων σωματιδίων που περιέχουν βαρέα μέταλλα και τοξικούς ρύπους (Διοξείδιο του άνθρακα, Διοξείδιο του θείου, κναιόντα κλπ) που προκαλούν σοβαρές βλάβες στην υγεία των εργαζομένων και των περιοίκων, ενώ δεν είναι απίθανη η μεταφορά τους και σε αποστάσεις που υπερβαίνουν τα 100 km.
- Μόλυνση των εδαφών που τα καθιστά ακατάλληλα για την παραγωγή αγροτικών προϊόντων που προορίζονται για διατροφή με συνέπεια απαξίωση της αγροτικής οικονομίας.
- Μόλυνση παράκτιων περιοχών (ήδη από μια προμελέτη του ΓΓΜΕ έχει τεκμηριωθεί ως συνέπεια των απορροών από το εγκαταλελειμμένο ορυχείο της Κίρκης του Έβρου και της συνακόλουθης μόλυνσης του ποταμού Ειρήνη) με σοβαρές επιπτώσεις στη αλιεία και τον τουρισμό.
- Καταργείται η φυσική λειτουργία σημαντικού ρέματος που συγκεντρώνει τα νερά μιας μεγάλης λεκάνης απορροής (από τον λόφο του μεταλλείου μέχρι την Ακρόπολη του Περάματος) και μετατρέπεται το ρέμα σε έναν απέραντο χώρο απόθεσης τουλάχιστον έξι εκατομμυρίων κυβικών μέτρων τοξικών κναιούχων αποβλήτων.
- Υψηλή η επικινδυνότητα κατάρρευσης των διαδοχικών φραγμάτων συνολικού μήκους 13 km γύρω από το ρέμμα Σπαλιτζακ του Περάματος τα οποία θα είναι κατασκευασμένα επάνω σε ασταθή απόβλητα. Οι συνέπειες θα είναι βαρύτερες (όπως π.χ. στη Μπαϊα Μάρε της Ρουμανίας, στη Ντονιάνα της Ισπανίας, στο Αϊτίκ της Σουηδίας, στην Κιουτάχεια της Τουρκίας και αλλού).
- Η τροφοδοσία των λμνών τελμάτων με άσβεστο πρέπει να είναι συνεχής για τη ρύθμιση της οξύτητας και τον περιορισμό της μόλυνσης (η άσβεστος παράγεται από περιοχές που θα δοθούν δωρεάν στις εταιρίες και θα προκαλέσουν μετατροπή εκατοντάδων στρεμμάτων ασβεστολιθικών πετρωμάτων σε άσβεστο). Μετά το πέρας δε των εξορυκτικών δραστηριοτήτων το κόστος αυτό θα επιβαρύνει την τοπική αυτοδιοίκηση.
- Γειτνίαση με κατοικημένες περιοχές (700 μέτρα από το κέντρο των Σαπών και 300 μέτρα από το Πέραμα) με ανεξέλεγκτες και δραματικές επιπτώσεις για την υγεία των κατοίκων. Τόσο οι εργαζόμενοι όσο και οι κάτοικοι περιοχών με ορυχεία εμφανίζουν υψηλά ποσοστά χρόνιων δηλητηριάσεων και ασθενειών, ο δε μέσος όρος ζωής τους είναι μικρότερος κατά 10-15 χρόνια των υπολοίπων.
- Μη αναστρέψιμη καταστροφή του περιβάλλοντος (αλλαγή του τοπίου, καταστροφή του Δάσους Μαύρης Πεύκης στα Πετρωτά). Η επιβίωση των δασών σε ακτίνα πολλών χιλιομέτρων γύρω από το όρυγμα θεωρείται το λιγότερο επισφαλής αν όχι αδύνατη.

- Υπονόμηση κάθε προοπτικής τουριστικής ανάπτυξης και γενικότερα απαξίωση άλλων πλεονεκτημάτων της περιοχής (αρχαιολογικοί χώροι, σπήλαια, παραδοσιακοί οικισμοί, γεωθερμικά πεδία, ανάπτυξη συμβατικής και βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, ιχθυοκαλλιέργειες, υδροβιότοποι, κλπ).
- Η επανάκαμψη του περιβάλλοντος είναι αδύνατη λόγω των τρομακτικών αλλαγών που υφίστανται το έδαφος, η ατμόσφαιρα και ο υδροφόρος ορίζοντας.
- Η εφαρμογή των προγραμμάτων εξόρυξης χρυσού των εταιρειών μετατρέπει την ευρύτερη περιοχή (τη ζώνη του επιθερμικού συστήματος Αισόμης – Σαπών – Πετρωτών διαστάσεων 2,5 x 20 km) σε κατ' εξοχήν μεταλλευτική οδηγώντας την σε μια μορφή μονοσήμαντης ανάπτυξης με πεπερασμένο χρόνο διάρκειας..

Οι συνέπειες αυτές διογκώνονται αν συνδυασθούν και με μια σειρά άλλων προβλημάτων, που η εμπειρία άλλων περιοχών έχει αναδείξει, όπως:

- *Απαρχαιωμένο και ανεπαρκές νομοθετικό πλαίσιο.*
- *Υποτυπώδης ή καθόλου έλεγχος.*
- *Κακή διαχείριση των ορυχείων.*
- *Κακός σχεδιασμός ή ξαφνικό κλείσιμο ορυχείων.*
- *Παράνομη εξόρυξη.*
- *Αστάθεια τιμών χρυσού στα χρηματιστήρια.*
- *Συνήθης πρακτική η πτώχευση των εταιριών.*
- *Ανεπαρκή κρατικά κεφάλαια για αποκαταστάσεις κλειστών ορυχείων.*
- *Διαφθορά.*

Συγκρίνοντας τα οφέλη με τις επιπτώσεις είναι μάλλον εύκολο να καταλήξει κανείς ότι η εξόρυξη χρυσού κάθε άλλο παρά συμμορφώνεται προς τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Η συμβολή της στην ανάπτυξη μιας περιοχής και ειδικά της Θράκης, κάθε άλλο παρά θετική μπορεί να είναι, πόσο μάλλον να εμφανίζεται και ως αναπτυξιακή ατμομηχανή της περιοχής.

Η εξόρυξη χρυσού όχι μόνο θα είναι αποτρεπτική για την προσέλκυση οποιασδήποτε φιλικής για το περιβάλλον αειφόρου δραστηριότητας στην περιοχή, όχι μόνο θα θέσει σε κίνδυνο όποιες υφίστανται σήμερα αλλά δεν είναι απίθανο να προσελκύσει κι άλλες επιβαρυντικές για το περιβάλλον δραστηριότητες και η περιοχή να ακολουθήσει την τύχη των απανταχού του πλανήτη Eldorado.

Καταλήγοντας πιστεύουμε πως η αποτροπή της αποτελεί μεγάλης σημασίας πράξη διασφάλισης του περιβάλλοντος και των υφισταμένων επί του παρόντος δραστηριοτήτων και διατηρεί τις προϋποθέσεις για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή ενός μοντέλου αειφόρου ανάπτυξης.

Η συντριπτική πλειοψηφία των φορέων της Ροδόπης και του Έβρου (επιστημονικών, κοινωνικών, συνδικαλιστικών κλπ.) καθώς και οι αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν επανειλημμένα ταχθεί εναντίον της εξόρυξης χρυσού και έχουν εισπράξει ρητές δηλώσεις κυβερνητικών παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων του σημερινού και του πρώην πρωθυπουργού, πως το έργο δεν πρόκειται να γίνει χωρίς τη συναίνεση της τοπικής κοινωνίας.

Επιπλέον, μετά την τεράστια οικολογική καταστροφή από την μέγα-πυρκαγιά στο νότιο τμήμα του Έβρου, το ανατολικό της Ροδόπης και το Δάσος της Δαδιάς, είναι ανοιχτές οι πληγές της περιοχής και θα χρειαστούν πολλά χρόνια να επανέλθουν στην πρότερη κατάσταση και να ισορροπήσει η φύση. Επομένως, είναι απαγορευτική οποιαδήποτε δραστηριότητα επιβαρύνει επιπλέον τον ήδη τραυματισμένο περιβάλλον, πόσο μάλλον μια τόσο βαριά δραστηριότητα όπως η εξόρυξη χρυσού.

Επιπρόσθετα όλων των ανωτέρω, σήμερα είναι πλέον γνωστό ότι το σοβαρό πρόβλημα της λειψυδρίας έχει επιδεινωθεί στην περιοχή μας τα τελευταία χρόνια λόγω της κλιματικής αλλαγής, με αποτέλεσμα να τίθεται σε κίνδυνο η επάρκεια των αναγκών σε νερό της περιοχής. Συνεπώς η δραστηριότητα εξόρυξης χρυσού που είναι ιδιαίτερα υδροβόρα θα οδηγήσει σε μη βιωσιμότητα την περιοχή, εξαντλώντας και τα τελευταία πολύτιμα αποθέματα νερού.

Για όλους τους προαναφερθέντες λόγους ζητούμε η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΝ να μη προχωρήσει στην αδειοδότηση εξόρυξης χρυσού στη Θράκη, διότι αποτελεί μια δραστηριότητα που θα υποβαθμίσει περαιτέρω την ήδη προβληματική ανάπτυξη της περιοχής και θα της στερήσει σημαντικούς πόρους απαραίτητους για την ανάκαμψή της.